

Otto Risanger

PENGE- BOKA 2012

Personlig økonomi

Otto Risanger

PENGEBOKA®

© Otto Risanger 2011

Layout/sats: Risanger AS, Oslo
Omslagsdesign ved forlaget

PENGEBOKA® er registrert varemerke for Otto Risanger

ISBN 978-82-7573-160-7

All Rights Reserved

Det må ikke kopieres fra denne bok i strid med åndsverkloven eller avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, Interesseorganisasjon for rettighetshavere til åndsverk.

Innhold

Del 1 Skatt og fradrag

- [1. Skattenyheter 2010-11 - STORT og smått](#)
- [2. Full kontroll med selvangivelsen](#)
- [3. Dine fradragmuligheter gjennom året](#)
- [4. Skattefri inntekt: Spill, hobby, hage, hus, krim og konjakk](#)

Del 2 Sparing

- [1. Bytte bank? Enkelt og raskt](#)
- [2. Risikofri sparing, best mulig utbytte](#)
- [3. Sparing med liten - eller stor - risiko](#)
- [4. BSU: Store muligheter](#)

Del 3 Lån, gjeld

- [1. Jakten på lavere lånerente](#)
- [2. Rammelån: Ikke bruk av boligkapitalen for tidlig](#)
- [3. Rimelig lån på jobben](#)
- [4. Forskuddslån gir skattefri fordel](#)

Del 4 Jobb, dagligliv

- [1. Tjen skattefrie tusenlapper](#)
- [2. Mobil- og bredbåndsskatten: Elektronisk kommunikasjon](#)
- [3. Representasjon: Arbeidsgiveren betaler](#)
- [4. Gode skattefrie frynsegoder](#)
- [5. Frynsegoder gir ikke sykepenger eller feriepenger](#)
- [6. Slik kan du trekke fra databriller](#)
- [7. Åndsverk, patent: Fordel skatt over tre år](#)

Del 5 Reiser, utland

- [1. Jobb i utlandet: Unngå fallgrubene](#)
- [2. Ta et sabbatsår - gjør noe annet](#)
- [3. Skattefritak for studiereiser, kurs, messer betalt av arbeidsgiveren](#)
- [4. Fradrag for studiereiser, kurs, messer betalt av deg selv](#)

Del 6 Familie

- [1. Samboere eller ektefeller - hva er best?](#)
- [2. Slik unngår samboere skattefellene](#)
- [3. Slik unngår ektefeller skattefellene](#)
- [4. Når voksne barn trenger en håndrekning](#)

- [5. Lavere arveavgift - nye regnestykker](#)
- [6. Overføre verdier til barna - hvordan?](#)
- [7. Høy eller lav takst på arvet eiendom?](#)

Del 7 Pensjon, trygd

- [1. Den nye folketrygdpensjonen fra 2011](#)
- [2. Hva vil jeg få i pensjon fra folketrygden?](#)
- [3. Avtalefestet pensjon](#)
- [4. Individuell pensjonsparing for alle](#)
- [5. Obligatorisk tjenstepensjon](#)
- [6. Frivillig tjenstepensjon for små bedrifter](#)

Del 8 Forsikring

- [1. Er du dobbeltforsikret?](#)
- [2. Bytt forsikring når du ønsker](#)

Del 9 Bolig og fritidsbolig

- [1. Kjøp og salg av bolig: Skatt og fradrag](#)
- [2. Lei ut i egen bolig skattefritt](#)
- [3. Lei ut hytta helt eller delvis skattefritt](#)
- [4. Hytteskatt på byleilighet?](#)
- [5. Ny ligningsverdi: Hva med skatten?](#)
- [6. Kontorhold, næringslokaler i egen bolig](#)

Del 10 Bil

- [1. Beste bilordning i 2011](#)
- [2. Bilbeskatning og satser 2011](#)
- [3. Økonomiske fordeler med elbil i virksomhet](#)

Del 11 Næring, egen virksomhet

- [1. Når du skal starte egen virksomhet](#)
- [2. Fordeler og ulemper med AS eller enkeltpersonforetak](#)
- [3. Omdanning til AS etter revisorfritak fra 2011?](#)
- [4. Personlig styreansvar - også for ubetalt skatt](#)
- [5. Lønn eller næring: Hva er best - når?](#)
- [6. Overføre noe av overskuddet til ektefellen?](#)
- [7. Lønn/utbetaling til samboer, egne barn](#)
- [8. Fradrag for bevertning av forretningsforbindelser](#)
- [9. Lav inntekt: Slipper næringsoppgaven](#)
- [10. Generasjonsskifte og arveavgift](#)

Del 12 1000-tipset

- [- Nyttige små og store tips fra mange områder](#)

Forord

Dette er 33. utgave av PENGEBOKA®. Den har kommet ut hvert år siden 1979, og foreligger altså nå som ebok.

Håpet er som før at boka treffer vanlige folk som ønsker å være orientert og som vil vite mer om sine rettigheter og muligheter.

Takk til alle fagfolk på forskjellige områder som velvillig - også i år - har bistått med informasjon, bakgrunnstoff og kommentarer.

Oslo, januar 2011

Otto Risanger

Del 1

Skatt

1

Skattenyheter 2010-2011 - STORT og smått

Her finner du mange av skattenyheterne for inntektsårene 2010 og 2011 - store som små.

TIPS! Mange av skatteendringene er behandlet grundigere i egne kapitler i Pengeboka.

Betaling via bank som vilkår for å unngå ansvar

En privat oppdragstaker eller privatperson kan fra 1. januar 2011 bli medansvarlig for skatt og merverdiavgift som den som leverer tjenesten har unndratt dersom kjøpesummen overstiger 10 000 kroner og kjøperen ikke har betalt via bank.

Ansvaret kan gjøres gjeldende ved kjøp av tjenester og varer sammen med tjenester, men ikke ved rene varekjøp.

Betaling via bank som vilkår for fradrag etter skattelov og mva-lov

Fra 1. januar 2011 skal det bare gis fradrag etter skatteloven, eller fradrag for inngående merverdiavgift etter merverdiavgiftsloven, når betalingen skjer via bank. Dette gjelder ikke hvis betalingen samlet utgjør mindre enn 10.000 kroner.

Maks minstefradrag i lønn økes

Øvre grense for minstefradraget i lønnsinntekt er økt fra 72.800 kroner i 2010 til 75.150 kroner i 2011. Nedre grense er på 4000 kroner i 2011 som i 2010. Fradragssatsen er uendret på 36 prosent.

TIPS! Maksimalt minstefradrag i 2011 kan gi en skattereduksjon på opptil 21.042 kroner.

Høyere inntekt før det blir toppskatt

Mens ordinær toppskatt (sats 9 prosent, men i Nord-Troms og Finnmark 7 prosent) slo inn fra og med en personinntekt på 456.400 kroner i 2010, er innslagspunktet økt til 471.200 kroner i 2011.

For høy sats (sats 12 prosent over hele landet) slo toppskatten inn fra og med 741.700 kroner i 2010, fra og med 765.800 kroner i 2011.

Særskilt fradrag i arbeidsinntekt uendret

Særskilt fradrag i arbeidsinntekt er uendret fra 2010 til 2011. Dette fradraget er på opptil 31.800 kroner. Det gis automatisk ved ligningen hvis det er større enn ordinært minstefradrag.

Lønnstakere får det største av disse to fradragene.

Personfradrag

Personfradraget i skatteklasser 1 og 2 øker fra 42.210 kroner i 2010 til 43.600 kroner i 2011. I skatteklasser 3 og 4 øker fradraget fra 84.420 til 87.200 kroner.

Personfradraget føres ikke i selvangivelsen, men gis automatisk ved ligningen når skatt på alminnelig inntekt skal beregnes.

*Lønn og næring: Minstefradrag

Har du forskjellige typer arbeid og virksomhet, er det en gunstig kombinasjon i 2011 å ha en lønnsinntekt på 208.750 kroner på den ene sida, da det gir maksimalt minstefradrag på 75.150 kroner (36 prosent av bruttolønna), og i tillegg ha næringsinntekt med fradrag for kostnader i næring på den andre sida.

Kombinasjon av lønn og pensjon

Har du i 2011 både hatt arbeidsinntekt og pensjonsinntekt, settes minstefradraget til det høyeste av

- beregnet minstefradrag bare av lønn etter reglene for lønnsinntekt
- summen av beregnet minstefradrag i lønnsinntekt og pensjonsinntekt.

Nedre grense for minstefradrag i lønnsinntekt settes i slike tilfeller til 4000 kroner. Den særskilte nedre grensen på 31.800 kroner kommer altså ikke i bruk ved denne beregningen.

Minstegrensen på 4000 kroner kan komme i bruk to ganger for dem som har både lønnsinntekt og pensjon. Men minstebeløpet på 4000 skal fortsatt ikke overstige henholdsvis lønn eller pensjonsbeløp.

Ny pensjonistkatt fra 2011

Det er vedtatt ny pensjonistkatt fra 1. januar 2011. Det nye opplegget - som er tilpasset pensjonsreformen fra 2011 - innebærer lavere skatt for halvparten av pensjonistene og høyere skatt for tredjeparten.

Alderspensjon og arbeidsinntekt

Fra 2011 er det ingen begrensninger overhodet på hvor mye pensjonister med alderspensjon fra folketrygden kan arbeide.

Selvangivelse som ikke skal endres

Du slipper å levere eller bekrefte årets selvangivelse, så sant du ikke har endringer eller tillegg til den forhåndsutfylte utgaven som du fikk tilsendt i mars 2011.

Har du ikke levert korrigert selvangivelse innen leveringsfristen går ut, vil du bli regnet for å ha godkjent innholdet. Med andre ord: Som om du har levert selvangivelse med de opplysningene som skatteetaten har fylt ut på forhånd.

Passivitet fører imidlertid ikke til noen endring i den strenge opplysningsplikten som du har overfor ligningsmyndighetene.

MERK! Du vil fortsatt ha personlig ansvar for at formues- og inntektsopplysningene er rette. Du kan få tilleggsskatt hvis du ikke har rettet opp feil eller mangler i skatteetatens forhåndsutfylte tall.

Forhåndsutfylt for næringsdrivende

Også næringsdrivende får en delvis forhåndsutfylt selvangivelse tilsendt. Det sier seg selv at skattemyndighetene i liten eller ingen grad har oversikt over hva som har skjedd i virksomheten din. Men mange av grunnopplysningene ellers foreligger forhåndsutfylt, slik lønnstakere og pensjonister har hatt det i mange år.

Næringsdrivende får en egen side i selvangivelsen hvor de skal føre opp næringspostene. De må fremdeles fylle ut nødvendige nærings skjemaer (Næringsoppgave 1 og Skjema for personinntekt) - unntatt hvis omsetningen i næring er under 50.000 kroner (se nedenfor).

Har du hatt næringsinntekt i 2010, men har fått tilsendt selvangivelse for lønnstakere og pensjonister, finner du på skatteetaten.no en egen tilleggs side for utfylling av næringsregnskapet.

Bruker du ikke regnskapsfører eller årsoppgjørprogram, er internett ofte den raskeste og enkleste måten å levere selvangivelsen på.

Du finner selvangivelsen din med forhåndsutfylte opplysninger og nærings skjemaer på altinn.no. Du får hjelp på skjermen til å fylle ut selvangivelsen, nødvendige vedlegg skjemaer og overføring av tall mellom skjemaene.

Selvangivelsen din lagres i ti år i ditt eget elektroniske arkiv på altinn.no. Du kan naturligvis printe ut alle skjemaene til lagring på papir i tillegg.

Sender du selvangivelsen elektronisk, får du også skatteoppgjøret elektronisk.

Leveringsfrister

Næringsdrivende som leverer selvangivelsen på papir, har frist 30. april.
Næringsdrivende som leverer elektronisk, har frist 31. mai. Lønnstakere og pensjonister har frist 30. april.

Næringsinntekt opp til 50.000: Slipper næringsoppgave

Mange selvstendig næringsdrivende med en en brutto omsetning i næring på 50.000 kroner eller mindre slipper å levere utfylt næringsoppgave som vedlegg til selvangivelsen. De kan samtidig også slippe å levere Skjema for beregning av personinntekt. Summene for inntekter, kostnader og resultat føres direkte i selvangivelsen. Se Del 11.

Årsoppgjørprogram for lønnstakere og pensjonister

Også lønnstakere og pensjonister kan levere selvangivelsen via årsoppgjørprogram. Næringsdrivende som har gjort det de siste årene er blitt vant til relativ enkel levering av elektronisk selvangivelse. Nettjenesten er utvidet, slik at forhåndsopplysninger fra skatteetaten kan lastes direkte ned til årsoppgjørprogrammet.

Mange får tidligere skatteoppgjør i 2011

Skatteoppgjøret for personlige skattytere – innbefattet selvstendig næringsdrivende – vil i 2011 bli sendt ut i flere puljer enn de to vi har hatt til nå. Det betyr at mange næringsdrivende får skatteoppgjøret for 2010 tidligere enn i oktober 2011.

Det er rom for to til tre oppgjørspuljer mellom de to vi har hatt, enten i juni eller oktober. Dette skal gi skattyterne bedre service og fleksibiliteten i skattemyndighetenes arbeid øker, ifølge finansministeren.

Kunngjøringsannonser droppes

Kravet om at skatteoppgjøret skal kunngjøres ved annonser i en rekke av landets aviser er opphevet. Kunngjøringen har blant annet hatt betydning for beregningen av klage- og søksmålsfristene og for fristene for beregning av forfall for restskatt, og har også vært utgangspunktet for rentegodtgjørelse ved tilbakebetaling av skatt.

Beregningene skal i stedet knyttes til tidspunktet for når melding om skatteoppgjøret er sendt til skattyter.

Dette var bare startsidene i denne e-boka

Du har her fått en liten smakebit fra én av Risangers rundt 40 e-bøker (pdf). Disse e-bøkene kan kjøpes enkeltvis. De er også samlet - med 80 prosent rabatt! - i den store **DrivBedre-pakken Skatt & økonomi**. Mer info på vårt nettsted www.risanger.no.

I DrivBedre-pakken Skatt & økonomi finner du et vell av informasjon og tips, skreddersydd til bruk for næringsdrivende og små firmaer.

E-bøkene oppdateres jevnlig. Det betyr at innholdet er ajour i forhold til gjeldende bestemmelser.

Som abonnent kan du bruke DrivBedre-pakken Skatt & økonomi akkurat som du selv ønsker: Du kan laste ned én, noen - eller alle - e-bøkene og ha dem lokalt på din egen datamaskin, akkurat når det passer deg selv. Eller du kan lese e-bøkene på nettet, akkurat når det passer deg selv.

Liker du best å lese på papir, skriver du bare ut de delene av den aktuelle e-boka som du vil gjennomgå. Vår garanti er at opplysningene er oppdaterte og kurante.

Skjer det endringer som har betydning for deg som driver firma, får du melding om det i en e-post. Etterhvert som endringene innarbeides i e-bøkene, kan du lese på nettet eller laste ned helt ajourførte e-bøker, eventuelt skrive ut det du ønsker.

E-bokpakkene dekker blant annet disse områdene:

- beste selskapsform
- moms
- skattetips
- fradrag i eget firma
- biløkonomi
- reise og diett
- regnskap og bokføring
- pensjon i eget firma
- trygderettigheter

På kjøpet får du Otto Risangers daglige nyheter om skatt og økonomi på www.risanger.no. Dessuten blir du med i vår eksklusive **svartjeneste** kun for våre abonnenter: Otto Risanger svarer på dine spørsmål om skatt osv.

Les mer om abonnement på våre DrivBedre-pakken Skatt & økonomi her: <http://www.risanger.no/drivbedre-pakken>

Les mer om våre e-bøker her: <http://www.risanger.no/produkter/eboker>

Se på neste side noe av det våre kunder sier.

Dette sier abonnentene om Risangers e-bokpakker

"Jeg har lært utrolig mye dette året som abonnent på DrivBedre."
Liv Janne Brennsæter, RÅHOLT

"Takk for rask ekspedering og godt opplagt stoff. Godt forklarande."
Kåre Solheim, LÆRDAL

"Takk for nyttige og praktiske råd!"
Gunn Helleland, IBT SydVest, LODDEFJORD

"Er meget fornøyd med tjenesten, og synes du gjør en fantastisk bra jobb med den informasjonen du gir oss. Med kun meg selv i enkeltmannsforetak hadde jeg aldri hatt mulighet til å finne ut av denne informasjonen selv."
Jeanette Hustad, Bewebbed, SANDNES

"Tusen takk for kjempegode og lærerike e-bøker!"
Eirik Sandal Lund, Bilde og Tekst ANS, HAUGESUND

"Takker for et meget matnyttig sett med e-bøker og tilhørende nyhetsbrev, det har vært verdt sin vekt i gull for min bedrift som ble startet i mai!"
Kristian Berge Nessa, Cavatina Software AS, TANANGER

"Synes DrivBedre-pakken er et fantastisk bra oppslagsverk."
Svein Hylland, Toppen Trearbeid & Høvleri, ODDA

"Takk for mange gode tips."
Jon-Erik Hammer, daglig leder, V, D & H NUF, FYLLINGSDALEN

"Fin, kjapp og lett tilgjengelig info! Takk."
Johan F. Jakhelln, assosiert partner, Tennebø & Partners, OSLO

"DrivBedre-pakken er svært nyttig for meg som har begynt å føre regnskapet selv i år. Du gjør det mulig for meg å få dette til på en bra måte og spare meg flere tusen kroner med dine tips og forklaringer."
Benjamin R. Warin, Impress Presentasjoner, HURDAL

"God og lettlest. Det er fint å få kjennskap til regler og fallgruber. Slikt får vi aldri i forståelig form fra revisorer og ligningsmyndigheter."
Sverre Grøtte, Vare-Nytt Tekstilsenter AS, EIDE